

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za digitalno preobrazbo
Davčna ulica 1

1000 Ljubljana

Ljubljana, 26. 4. 2023

ZADEVA: Predlogi sprememb in dopolnitev na osnutek Uredbe o uporabi javnih sredstev za gradnjo visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnjo ali razširitev obstoječih fiksnih omrežij, gradnjo pasivnih mobilnih omrežij 5G in za spodbujanje povezljivosti

Spoštovani,

Telekom Slovenije, d. d. (v nadaljevanju: Telekom Slovenije), naslovnemu Ministrstvu za digitalno preobrazbo, v roku posreduje predloge sprememb in dopolnitev na osnutek Uredbe o uporabi javnih sredstev za gradnjo visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnjo ali razširitev obstoječih fiksnih omrežij, gradnjo pasivnih mobilnih omrežij 5G in za spodbujanje povezljivosti (v nadaljevanju: Uredba), ki je bil dne 30. 3. 2023 objavljen na portalu e-uprava (Predlogi predpisov).

Predlogi družbe Telekom Slovenije so sledeči:

- **Naziv uredbe in vsebina celotne Uredbe:**

Telekom Slovenije predlaga, da se v nazivu in skozi celotno vsebino Uredbe izraz:

»pasivno mobilno omrežje 5G«

nadomesti z izrazom

»pasivno mobilno omrežje«

Obrazložitev:

Telekom Slovenije meni, da Uredba opredeljuje uporabo javnih sredstev za gradnjo pasivnih elementov mobilnih omrežij (drog, steber, stolp, pasivne antene,...), kjer uporaba generacije mobilne tehnologije nima pomena. Zato ni razloga, da se uporablja izraz pasivno mobilno omrežje 5G. Izraz se nadomesti skozi celotno vsebino Uredbe.

- **2. člen Uredbe (pomen izrazov):**

Telekom Slovenije predlaga, da se v 2. odstavku 2. člena Uredbe, ki se glasi:

»Izraz »gospodinjstvo« pomeni naseljeno stanovanje, to je stanovanje, v katerem je prijavljeno stalno ali začasno prebivališče.«

nadomesti z izrazom

»Izraz »gospodinjstvo« pomeni naseljeno stanovanje, to je stanovanje, v katerem je prijavljeno stalno prebivališče.«

Obrazložitev:

Telekom Slovenije predlaga, da se javna sredstva za gradnjo visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij namenijo za naslove, kjer so prijavljena stalna prebivališča in ne začasna. Začasno prebivališče je naslov, na katerem posameznik začasno prebiva zaradi opravljanja dela, šolanja ali drugih razlogov in je že v osnovi opredeljeno kot prebivališče, ki ni namenjeno stalnemu bivanju. Če se bodo javna sredstva namenjala tudi za naslove, kjer je prijavljeno začasno prebivališče, potem bodo sredstva vložena v infrastrukturo, ki primarno ne bo stalno uporabljena, ampak samo delno. Ker se z javnimi sredstvi ravna še posebej skrbno ter racionalno in ker je količina javnih sredstev omejena, predlagamo, da se sredstva nameni za izgradnjo priključkov na naslovih stalnih

prebivališč. S tem bomo prvenstveno omogočili dostop do širokopasovnega omrežja tistim gospodinjstvom, ki stalno povezavo resnično potrebujejo.

• **4. člen Uredbe (upravičene vrste naložb in upravičeni stroški):**

Telekom Slovenije predlaga, da se v 1. odstavku 4. člena Uredbe, ki se glasi:

»Upravičeni stroški javnega sofinanciranja gradnje visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij in pasivnih mobilnih omrežij 5G so vsi stroški izgradnje, ki so povezani z gradnjo fiksnega širokopasovnega omrežja oziroma nadgradnjo ali razširitvijo obstoječih fiksnih omrežij za povezavo gospodinjstev in spodbujevalcev socialno-ekonomskega razvoja ter gradnjo pasivnih mobilnih omrežij 5G. Upravičeni stroški so tudi stroški najema ter nakupa obstoječe infrastrukture in omrežij. Strošek najema in neodtujljive, neomejene in nepreklicne pravice do uporabe (IRU) obstoječe infrastrukture in omrežij za obdobje največ 20 let postane upravičen strošek s predložitvijo dokazila operaterja o plačilu takšnega stroška«

natančneje opredeli, kaj se smatra pod vsi stroški izgradnje, ki so povezani z gradnjo fiksnega širokopasovnega omrežja oziroma nadgradnjo ali razširitvijo obstoječih fiksnih omrežij za povezavo gospodinjstev in spodbujevalcev socialno-ekonomskega razvoja ter gradnjo pasivnih mobilnih omrežij 5G.

Obrazložitev:

Telekom Slovenije meni, da je beseda »vsi stroški izgradnje« preveč splošna, ohlapna, široka. Predlagamo, da ministrstvo natančneje opredeli upravičene stroške javnega financiranja, kot so na primer stroški gradnje kanalizacije, polaganja kablov, projektne in investicijske dokumentacije, nadomestilo za stvarno služnost, strošek gradbenega nadzora, itd. ter na kakšen način se bo upravičenost stroškov dokazovala. Poleg tega ni jasno, ali se lahko za upravičen strošek izgradnje omrežja prikazuje tudi pretekle stroške, torej vlaganja v omrežje pred datumom uredbe. Podobno velja za dilemo glede dolgoročnih zakupov, ki jih prijavitelj lahko uveljavlja, a ni razvidno ali lahko uveljavljamo tudi strošek zakupa za pretekla leta pri trenutno veljavnih pogodbah zakupa oz. najema. V Telekomu Slovenije smo mnenja, da so pri porabi javnih sredstev potrebna še dodatna pozornost in pazljivost ter nedvoumna in jasna pravila dodeljevanja sredstev.

Telekom Slovenije predlaga, da se v 1. alineji 4. odstavka 4. člena Uredbe, ki se glasi:

»gradnja visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnja ali razširitev obstoječih fiksnih omrežij za omogočanje širokopasovnega dostopa gospodinjstev in spodbujevalcev socialno-ekonomskega razvoja na območjih, na katerih ni omrežja, ki bi lahko zanesljivo zagotavljalo hitrosti prenosa najmanj 100 Mb/s v smeri proti uporabniku, ali zanje na podlagi poizvedovanja po tržnem interesu v skladu z 19. členom zakona ni bil izkazan tržni interes za gradnjo v treh letih od objave načrtovanega ukrepa,«

natančneje opredeli, kaj se smatra pod zanesljivo zagotavljanje hitrosti prenosa najmanj 100 Mb/s.

Obrazložitev:

Telekom Slovenije meni, da je beseda zanesljivo preveč splošna in nemerljiva pri dokazovanju upravičenosti investiranja na področjih, kjer ni ustreznega omrežja. Predlagamo, da je investiranje v omrežja upravičeno na področjih, kjer obstoječa omrežja ne dosegajo maksimalne hitrosti 100 Mb/s vsaj enkrat dnevno oz. vsaj 80% maksimalne hitrosti ves čas dneva.

Beseda »zanesljivo« naj se z novim predlogom »Doseganje maksimalne hitrosti 100 Mb/s vsaj enkrat dnevno oz. vsaj 80% maksimalne hitrosti ves čas dneva« smiselno nadomesti v Uredbi še v:

- 5. odstavku 4. člena,
- točki 1. prvega odstavka 5. člena,
- točki 1. prvega odstavka 6. člena,
- 1. odstavku 16. člena,
- 1. odstavku 17. člena,
- 2. odstavku 18. člena,
- pojasnilu k 4. in 16. členu.

Telekom Slovenije predlaga, da se v 1. alineji 4. odstavka 4. člena Uredbe, ki se glasi:

»gradnja visokozmogljivih fiksni širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnja ali razširitev obstoječih fiksni omrežij za omogočanje širokopasovnega dostopa gospodinjstev in spodbujevalcev socialno-ekonomskega razvoja na območjih, na katerih ni omrežja, ki bi lahko zanesljivo zagotavljalo hitrosti prenosa najmanj 100 Mb/s v smeri proti uporabniku, ali zanje na podlagi poizvedovanja po tržnem interesu v skladu z 19. členom zakona ni bil izkazan tržni interes za gradnjo v treh letih od objave načrtovanega ukrepa,«

natančneje opredeli pogoj upravičenosti naložb, če ni bil izkazan tržni interes za gradnjo v treh letih od objave načrtovanega ukrepa.

Obrazložitev:

Pristojna ministrstva so v zadnjih letih izvedla poizvedovanje po tržnem interesu v letu 2016, 2019 in 2021. Ker je od prve poizvedbe tržnega interesa poteklo že več kot 3 leta, priključki v okviru izraženega tržnega interesa pa niso bili zgrajeni povsod v skladu z obvezami, je v trenutnem zapisu Uredbe nejasno, od kdaj natančno velja tri letni rok, da v skladu z 19. členom zakona ni bil izkazan tržni interes za gradnjo. Predlagamo, da se v Uredbi natančneje definira, za katere naslove bo možno uveljavljati upravičenost vlaganja naložb.

Telekom Slovenije predlaga, da se v 2. alineji 4. odstavka 4. člena Uredbe, ki se glasi:

»gradnja pasivni mobilni omrežij 5G na območjih, na katerih mobilna omrežja niso bila zgrajena ali na katerih so na voljo le mobilna omrežja, ki lahko podpirajo mobilne storitve do tehnologije največ 3G in na katerih ni mobilni omrežij 4G ali 5G ali na podlagi poizvedovanja po tržnem interesu v skladu z 19. členom zakona ni bil izkazan tržni interes za gradnjo mobilni omrežij 4G ali 5G v naslednjih treh letih«

namesto termina, da omrežja niso bila zgrajena, uporabi termin, da področja nimajo pokrivanja z mobilnim signalom 4G ali 5G.

Obrazložitev:

Telekom Slovenije predlaga, da se zaradi pravilnega razumevanja upravičenosti naložb na posameznih področjih uporabi termin, da področje ni pokrito z mobilnim signalom 4G ali 5G.

Telekom Slovenije predlaga, da se 5. odstavek 4. člena Uredbe, ki se glasi:

»omrežje, gradnjo oziroma nadgradnjo ali razširitev katerega se sofinancira, mora zagotoviti vsaj podvojitev hitrosti prenosa v primerjavi z obstoječimi ali načrtovanimi omrežji, glede katerih je bil izveden postopek poizvedovanja po tržnem interesu, vendar ne manj kot zanesljivo zagotavljati hitrosti prenosa proti uporabniku 300 Mb/s in hitrosti prenosa od uporabnika 100 Mb/s«

nadomesti z:

»omrežje, gradnjo oziroma nadgradnjo ali razširitev katerega se sofinancira, mora zagotoviti vsaj podvojitev hitrosti prenosa v primerjavi z obstoječimi, vendar ne manj kot zanesljivo zagotavljati hitrosti prenosa proti uporabniku 300 Mb/s in hitrosti prenosa od uporabnika 100 Mb/s«

Obrazložitev:

V Telekomu Slovenije si razlagamo, da je po trenutno zapisanem osnutku uredbe lahko javno sofinancirano tudi načrtovano omrežje, kjer je bil izveden postopek poizvedovanja po tržnem interesu. V tem primeru bodo lahko predmet sofinanciranja vsa dosedanja, zgrajena in planirana omrežja na podlagi tržnega interesa, ki omogočajo hitrosti prenosa do 100 Mb/s. Menimo, da javna sredstva financiranja ne morejo biti namenjena posodabljanju omrežij, zgrajenih iz naslova dosedanjih poizvedb tržnega interesa, ki že omogočajo prenos do 100 Mb/s in planiranih omrežij na podlagi tržnega interesa, ampak se morajo sredstva nameniti za tista degradirana področja, kjer na podlagi tržnega interesa omrežje v preteklosti še ni bilo zgrajeno ali ni primerne obstoječe infrastrukture, ki omogoča hitrosti prenosa do 100 Mb/s.

Telekom Slovenije predlaga, da se 6. odstavek 4. člena Uredbe, ki se glasi:

»Naložb v gradnjo mobilni omrežij po tej uredbi operaterji ne morejo uveljavljati kot izpolnjevanje obveznosti glede pokritosti, ki izhajajo iz pogojev iz odločb o dodelitvi radijskih frekvenc.«

izbriše.

Obrazložitev:

V Telekomu Slovenije smo mnenja, da je trenuten predlog 6. odstavka 4. člena Uredbe nesprejemljiv in nelogičen. Uredba bi morala spodbujati vlaganja v področja, kjer ni primerne infrastrukture in pokrivanja z mobilnim signalom, ne pa jih kakorkoli omejevati. Operaterji smo po odločbi o dodelitvi radijskih frekvenc prevzeli tudi obligacije o pokrivanju prebivalstva z mobilnim signalom, torej tudi v delih, kjer ni na voljo visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij ali obstoječe pokritosti z mobilnim signalom.

- **5. člen Uredbe (pogoji za dodelitev javnih sredstev za gradnjo fiksnih visokozmogljivih širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnjo ali razširitev obstoječih fiksnih omrežij):**

Telekom Slovenije predlaga, da se 3. alineja 3. točke 1. odstavka 5. člena Uredbe, ki se glasi:

»veleprodajni dostop do fizične infrastrukture, vključno z dostopom do vodov in drogov, ni časovno omejen«

nadomesti z:

»veleprodajni dostop do fizične infrastrukture, vključno z dostopom do vodov in drogov, ni časovno omejen, pri čemer je dostop do vodov lahko aktiven ali virtualen«

Obrazložitev:

V trenutno veljavnem Zekom-2 je kot možnost dostopa do omrežnih elementov naveden tako aktiven kot virtualen dostop.

Telekom Slovenije predlaga, da se 4. alineja 3. točke 1. odstavka 5. člena Uredbe, ki se glasi:

»so vodi, za katerih gradnjo se dodeli pomoč, dovolj veliki, da se lahko uporabljajo za vsaj tri omrežja in različne omrežne topologije«

nadomesti z:

»so vodi, za katerih gradnjo se dodeli pomoč, načrtovani in grajeni z dvojno kapaciteto«

Obrazložitev:

V Telekomu Slovenije smo mnenja, da mora biti omrežje, ki je sofinancirano z javnimi sredstvi, grajeno tako, da omogoča enostavno povečanje zmogljivosti omrežja v primeru potreb po večjih kapacitetah. Projektiranje in gradnja omrežja z dvojnimi kapacitetami je zadostna, da bo zadoščala vsem bodočim potrebam. Ker bo javno sofinanciranje izvedeno na področjih, kjer ni predhodno izraženega tržnega interesa, ni ekonomično, da se omrežje načrtuje za vsaj tri omrežja in različne omrežne topologije.

Telekom Slovenije predlaga, da se 5. alineja 3. točke 1. odstavka 5. člena Uredbe, ki se glasi:

»enaki pogoji dostopa veljajo za celotno subvencionirano omrežje, vključno z deli omrežja, kjer se uporabljajo obstoječe infrastrukture«

nadomesti z:

»enaki pogoji dostopa veljajo za vse operaterje na celotnem omrežju, ki je grajeno deloma ali v celoti z uporabo javnih sredstev«

Obrazložitev:

Telekom Slovenije zaradi jasnejše opredelitve in razlage predlaga spremembo pogojev za dodelitev javnih sredstev.

Telekom Slovenije predlaga, da se 2. alineja 2. odstavka 5. člena Uredbe, ki se glasi:

»pri fiksnih brezžičnih širokopasovnih dostopovnih omrežjih na ravni naslova na podlagi podatkov o prostorih s priključkom ali na podlagi mreže odsekov velikosti največ 100 x 100 metrov«

nadomesti z:

»pri mobilnih širokopasovnih dostopovnih omrežjih na ravni naslova na podlagi podatkov o prostorih s priključkom ali na podlagi mreže odsekov velikosti največ 100 x 100 metrov«

Obrazložitev:

Telekom Slovenije zaradi jasnejše opredelitve in razlage predlaga uporabo pojma mobilno širokopasovno dostopovno omrežje.

- **6. člen Uredbe (pogoji za dodelitev javnih sredstev za gradnjo mobilnih omrežij 5G):**

Telekom Slovenije predlaga, da se 1. alineja 3. točke 1. odstavka 6. člena Uredbe, ki se glasi:

»operater omrežja nudi najširši možen aktiven in pasiven veleprodajni dostop pod poštenimi in nediskriminacijskimi pogoji«

nadomesti z:

»operater omrežja nudi najširši možen pasiven veleprodajni dostop pod poštenimi in nediskriminacijskimi pogoji«

Obrazložitev:

Telekom Slovenije je mnenja, da v primeru, da se z javnimi sredstvi financira izgradnja pasivnega mobilnega omrežja, potem ni razloga, da ima operater obligacijo nudenja aktivnega veleprodajnega dostopa do svoje infrastrukture.

Telekom Slovenije predlaga, da se 2. alineja 3. točke 1. odstavka 6. člena Uredbe, ki se glasi:

»se aktivni veleprodajni dostop odobri za vsaj sedem let«

izbriše.

Obrazložitev:

Telekom Slovenije je mnenja, da v primeru, da se z javnimi sredstvi financira izgradnja pasivnega mobilnega omrežja, potem ni razloga, da ima operater obligacijo nudenja aktivnega veleprodajnega dostopa do svoje infrastrukture.

Telekom Slovenije predlaga, da se 3. alineja 3. točke 1. odstavka 6. člena Uredbe, ki se glasi:

»veleprodajni dostop do fizične infrastrukture, vključno z dostopom do vodov in drogov ni časovno omejen,«

natančneje opredeli, kakšen veleprodajni dostop do fizične infrastrukture, vključno z dostopom do vodov in drogov, je mišljen in natančno za katere elemente omrežja, če se sredstva v osnovi namenijo za gradnjo pasivnih mobilnih omrežij.

Obrazložitev:

V Telekomu Slovenije si razlagamo, da je Uredba namenjena pasivni infrastrukturi mobilnega omrežja, kot so antenske naprave, pasivne antene, stebri in stolpi. Če so sredstva namenjena tudi izgradnji fiksnih širokopasovnih omrežij, kot so cevi, drogov, kanali, jaški, kabli, omarice, itd, potem 6. člen uredbe ne ureja samo pogojev za dodelitev sredstev za gradnjo mobilnih omrežij, ampak tudi fiksnih. Nadalje mora biti natančneje navedeno za katere elemente fiksnega omrežja se sredstva lahko namenijo in kakšne so obveznosti dostopa.

Telekom Slovenije predlaga, da se 4. alineja 3. točke 1. odstavka 6. člena Uredbe, ki se glasi:

»so vodi, za katerih gradnjo se dodeli pomoč, dovolj veliki, da se lahko uporabljajo za vse obstoječe operaterje mobilnih omrežij in vsaj enega dodatnega operaterja mobilnih omrežij«

nadomesti z:

»so vodi, za katerih gradnjo se dodeli pomoč, načrtovani in grajeni z dvojno kapaciteto«

Obrazložitev:

V Telekomu Slovenije smo mnenja, da mora biti omrežje, ki je sofinancirano z javnimi sredstvi, grajeno tako, da omogoča enostavno povečanje zmogljivosti omrežja v primeru potreb po večjih kapacitetah. Projektiranje in gradnja omrežja z dvojnimi kapacitetami je zadostna, da bo zadoščala vsem bodočim potrebam. Hkrati je trenutna definicija preveč ohlapna, kakšne kapacitete se morajo dejansko načrtovati.

Telekom Slovenije predlaga, da se 5. alineja 3. točke 1. odstavka 6. člena Uredbe, ki se glasi:

»enaki pogoji dostopa veljajo za celotno subvencionirano omrežje, vključno z deli omrežja, kjer se uporabljajo obstoječe infrastrukture«

nadomesti z:

»enaki pogoji dostopa veljajo za vse operaterje na celotnem omrežju, ki je grajeno deloma ali v celoti z uporabo nepovratnih sredstev«

Obrazložitev:

Telekom Slovenije zaradi jasnejše opredelitve in razlage predlaga dopolnitev pogojev za dostop do infrastrukture.

• **9. člen Uredbe (upravičenost do javnih sredstev):**

Telekom Slovenije predlaga, da se pogoje za upravičenost dodelitve javnih sredstev za operaterje ustrezno dopolni.

Obrazložitev:

Telekom Slovenije predlaga, da zaostri pogoje operaterjem, ki bi bili upravičeni do dodelitve javnih sredstev z namenom, da bo krog upravičencev omejen na operaterje, ki imajo dokazila o uspešno izvedenih preteklih projektih enake velikosti, zadostne kapacitete lastnih ekip za gradnjo in upravljanje omrežij, finančno stabilnost in zmogljivosti, garancije za izvedbo in so ustanovljeni najmanj 1 leto pred objavljenim razpisom ter da v preteklosti niso kršili določila pogodbe, ki so jo podpisali z javno ustanovo.

S spoštovanjem,

Pripravili:

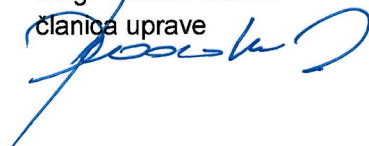
Anton Anžič, Dostopovna omrežja

Luka Španič, Dostopovna omrežja

Igor Pustišek, Dostopovna omrežja

Ana Nikolić, Pravne zadeve in regulativa

Telekom Slovenije, d. d.
mag. Vesna Prodnik
članica uprave

Poslati: na e-mail naslov: gp.mdp@gov.si